

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

— *Μας συγκινεί ιδιαίτερα*, όταν βλέπουμε να δείχνουν οι άντρες τόσο ενδιαφέρον για τον αγώνα μας, και να βλέπουν με πόνο την αδικία που γίνεται στη γυναίκα, και την αδιαφορία που δείχνει η ίδια ή γυναίκα για την ταπείνωσή της. Δημοσιεύουμε μέρος από ένα γράμμα του κ. Σπ. Λειβ. από το Άργοστόλι.

«Στην κοινωνία μας—ένω είναι αρκετά μορφωμένη—δὲ βρίσκονται γυναίκες αρκετές, που να υποστηρίζουν τις αρχές εκείνων, που κατάλαβαν πως πρέπει να πάψη πια η γυναίκα να ναι μόνο στοῦ ἐγωϊστῆ ἄντρα τις προσταγές.

Οἱ γυναίκες αὐτὲς ὁμῶς, δὲ ρίχνουν καὶ μιὰ ματιά λίγα μέτρα πὺ πέρα, ἐκεῖ πὺ ζοῦν οἱ ὅμοιοι μ' αὐτὲς—αὐτὲς πὺ ζοῦνε στὰ χωριά—γιὰ νὰ δοῦνε πόσα ὑποφέρουν, ἀφοῦ δὲ βρέθηκαν ἀκόμα ἐκεῖνοι πὺ θὰ τις ἀποσπᾶσουν ἀπ τὴν ἀνδρική τυραννία!

Ναί! ἀπ τις γυναίκες αὐτὲς τῶν χωριῶν ἀφαιρεῖται κάθε δικαίωμα ἀνθρώπινο, ἀφαιρεῖται κάθε σκέψη τους—ἔστω κι ἂν εἶναι λογική—μόνο καὶ μόνο γιατί προέρχεται ἀπ τὸ γυναικείο φύλο, πὺ μὲ τὴν κουτοῦδέα πὺ βασιλεύει, εἶναι προορισμένο νὰ ὑπακούη στὶς προσταγὲς τοῦ ἄντρα!

Ἐσεῖς, οἱ γυναίκες πὺ κλείνεστε στὰ σαλόνια καὶ ἴσως νὰ μὴ βλέπετε πέρα ἀπ αὐτὰ, ἔσεῖς ποῦσα-στε οἱ μορφωμένες, οἱ ἀνεπτυγμένες διανοητικῶς, πρέπει νὰ καταλάβετε πὺς εἴσατε ὑποχρεωμένες, πρέπει νὰ φροντίσετε γιὰ τις δύστυχες αὐτὲς γυναίκες, πὺ οἱ κοινωνικὲς πρόληψεις ἢ ἄλλα ἐπὶ τέλους ἐμπόδια δὲν τις ἄφησαν νὰ μορφωθοῦν.

Ναί! σεῖς οἱ γυναίκες πὺ ξέρετε—δὲν ἐγνωρίσατε, ἀλλὰ μπορεῖτε νὰ καταλάβετε—τί θὰ πῆ **ἐλευθερία!** καὶ **ισότητα!** φωνάζετε, προσπαθῆτε μὲ κάθε τρόπο ὁλόκληρος ὁ Γυναικείος Κόσμος νὰ καταλάβῃ πια τὰ δικαιώματα πὺ τοῦ ἀνήκουν».

— *Ὁ κ. Φ. Π. πὺ μᾶς κάνει τὴν τιμὴ* νὰ σχοληθῆται συχνὰ μὲ τὰ ζητήματά μας, ἔχει πάλι μερικὲς ἀνησυχίες. Κι αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν εἶναι διόλου ἀστεῖες. Γιατὶ κι ἄλλοῦ ἀνησύχησαν γιὰ τὸ ἴδιο ζήτημα κι ἄντρες καὶ γυναίκες. Καὶ εἶπαν: «Τώρα πὺ εἴσατε ἀπ ἔξω ἀπὸ τὸ χορὸ—τὸν ἐκλογικὸ—μπορεῖτε νὰ λέτε ὅσα τραγούδια θέλετε. Γιὰ ἰσότητα ἠθικῆς, γιὰ ἴση ἀμοιβὴ στὴν ἐργασία, γιὰ κατάργηση τοῦ πολέμου. Μεθαύριο πὺ θὰ εἴσατε προσκολλημένες σὲνα κόμμα, τί θὰ κάνετε ἂν τὸ κόμμα σας ἔχει ἀντίθετη γνώμη μὲ τὴ δική σας;»

Σᾶς ἀπαντοῦμε ἀμέσως. Ξέρετε ποιά εἶναι ἡ μεγαλύτερη κραυγή θριάμβου τῶν γυναικῶν στήν Ἑγγλία ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐλιτυχία τῶσων γυναικῶν στίς τελευταῖες ἐκλογές; Ὁχι γιατί πέτυχαν ὄχιτῶ γυναικες, ἀλλὰ γιατί αὐτὲς οἱ ὄχιτῶ γυναικες εἶναι μοιρασμένες σὲ τρία κόμματα.

Ἐπάροχει κάτι ποὺ ἐνώνει ἀναμεταξύ τους τίς γυναῖκες ὅλων τῶν κομμάτων, κι αὐτὸ τὸ κάτι θὰ τίς ἐνώνει πάντα, γιατί εἶναι ἡ ἴδια τους; ἡ γυναίκεια ψυχούστασι. Τὸ μεγάλο πασιφιστικὸ ρεῦμα ποὺ ἀιλιώνεται στὸν κόσμον ὅλο, εἶναι ἔργο τῶν ὀργανωμένων γυναικῶν. Οἱ γυναῖκες ποὺ ἀγωνίστηκαν γιὰ ἓνα ἀνθρωπιστικὸ ἰδανικὸ, ποὺ θράφηκαν μαυτὸ, δὲν μποροῦν νὰ ρνηθοῦν τὸν ἑαυτὸ τους. Ἐχει πὰ ριζώσσει μέσα τους. Κι αὐτὴ ἡ μεγάλη ἠθικὴ δύναμι μπαινοντας στήν πολιτικὴ παλαίστρα, δὲν μπορεῖ παρὰ θὰ ἐπιρρεάσει τὰ κόμματα. Ὡστε... μὴν ἀνησυχεῖτε κ. Φ. Π.

— *Ἐνα παράδειγμα παρμένο ἀπὸ τὴ ζωὴ*, ποὺ δείχνει τὴν ταπεινωτικὴ θέσι τῆς γυναίκεας στή νομοθεσία μας. Κάποια κυρία προστατεύει ἓνα κορίτσι ποὺ σπουδάζει. Εἶναι ἀνάγκη νὰ πάρη μιὰ ὑποτροφία. Γιὰ νὰ τὴν πάρη πρέπει νὰ ἔχη πιστοποιητικὸ ἀπὸ τὴ Δημαρχία καὶ χρειάζονται δυὸ μάρτυρες. Πιροσιάζεται ἡ κυρία γιὰ νὰ πιστοποιήση. Τῆς λέγουν ὅτι δὲ γίνεται δεκτὴ ἡ μαρτυρία της γιατί εἶναι γυναίκα, μπορεῖ ὅμως νὰ παρακαλέση δυὸ ἄντρες ποὺ τῆς ἔχουν ἐμπιστοσύνη νὰ μαρτυρήσουν αὐτοὶ στή θέσι της. Ἔτσι *κατ' οὐσίαν* δέχονται πὸς εἶναι ἄξιο νὰ μαρτυρήση γιὰ τὴν ἀλήθεια ἑνὸς πράγματος, *κατὰ τύπους* ὅμως τὴν ἐξευτελίζουν σὲ σημεῖο ποὺ νὰ προσβάλλεται ἡ ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπειά της. Δὲν καταντᾶ γελοῖο πὰ τὸ πρᾶγμα; καὶ πὼς τὸ δέχονται ἀκόμα αὐτὸ τὸν ἐξευτελισμὸ γιὰ τίς μάννες, τίς ἀδερφὲς καὶ τίς γυναῖκες τους οἱ ἴδιοι οἱ ἄντρες, εἶναι νὰ πορῆ κανεῖς.

— *Μᾶς κολακεύει πολὺ ὁ ἀντιφεμινιστικὸς* τύπος ἀναδημοσιεύοντας, ἄς εἶναι καὶ γιὰ νὰ τὰ ἐπικρίνη, κομμάτια ἀπὸ τὰ ἄρθρα τοῦ «Ἀγώνα» μας. Γιατί μᾶς βοηθεῖ ἔτσι ὅσο δὲ φαντάζεται. Εἶναι τόσο φανερὸ τὸ δίκιο μας, ποὺ τὸ μόνο ποὺ χρειάζομαστε εἶναι νὰ βρῖσκωμε τρόπο νὰ τὸ λέμε, κι αὐτιὰ νὰ μᾶς ἀκοῦνε. Μᾶς προμηθεύουν καὶ τὰ δυὸ. Τοὺς εὐχαριστοῦμε θερμῶ.

— *Στὸ 6 τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Ἐργασία»* ἄρχισε νὰ δημοσιεύεται μελέτη τῆς Δίδας Μυρσίνης Κλεάνθους γιὰ τὴν γυναικεῖα ἐκπαίδευση. Ἀναφέρει στὸ πρῶτο μέρος τὴν κίνηση ποὺ ἔγινε αὐτὰ τὰ τελευταῖα χρόνια γιὰ τὴν καλύτερη τῆς γυναικεῖας ἐκπαίδευσης, ἀπὸ τὸ Σύνδεσμο γιὰ τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκεας πρῶτα, ἔπειτα ἀπὸ τὸ Λύκειο τῶν Ἑλληνίδων καὶ τελευταῖα ἀπὸ τὸν Ὁμιλο τῶν Καθηγητριῶν.

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ αὐτῆς τῆς μελέτης δημοσιεύομε ἓνα κομμάτι ποὺ εἶναι χαρακτηριστικὸ γιὰ τὴ θέσι τῆς γυναικεῖας ἐκπαίδευσης στὸν τόπο μας.

«Οἱ ἄντρες συλλογίζονται πρῶτα πρῶτα τὸν ἑαυτὸ τους, βλογώντας σὰν τὸν παπᾶ πρῶτα τὰ γένηια τους.

Πρέπει αὐτὸ νὰ τὸ ἐπικρίνωμε, νὰ τὸ μιμηθοῦμε —ὡς ἓνα βαθμὸ.— Γιατί ἀλλιῶς θὰ μείνωμε στή

γωνιά μας και μειωμένες μέσα στην εκπαίδευση όπως και σόλου; τούς άλλους κύκλους. Γιατί όσο κι αν μᾶς λέν οι επίσημοι πώς μᾶς θεωροῦν ἴσους και ὁμοίους και θεσπίζουν τούς εκπαιδευτικούς νόμους και γὰ τὰ δύο φύλα, ὅμως ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι αὐτοὶ — παράδειγμα ὁ νόμος γιὰ τὴν ὑποχρεωτικὴ φοίτηση τῶν κοριτσιῶν — δείχνει πὼς οὐσιαστικά μᾶς λογαριάζουν σὰν δευτερεύουσες ἀξίες μὲ περιορισμένη ἀνάταση και δυναμικότητα. Μόνο ἡ γυναίκα μπορεῖ ν' ἀνυψώσει και νὰ σώσει τὴ γυναίκα και ἡ ἀλήθεια αὐτὴ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐποχὴ μᾶς εἶναι τώρα ὀλοφάνερη, μᾶς ὀδηγεῖ και ὀργανώνει τὶς ἐνέργειές μας.»

Συσταίνομε ξεχωριστὰ στίς ἀναγνώστριές μας νὰ παρακολουθήσουν στὸ περιοδικὸ *Ἔργασία* τὴ μελέτη αὐτὴ τῆς Δδασ Κλεάνθους ποὺ εἶναι γεμάτη ἀπὸ ζωτικὸ ἐνδιαφέρον.